

Diinul

EXEM-
PLARUL

2

L E I

Abonament:
120 Lei anual, 60 Lei pe 6 luni.
Publicăm anunțuri și reclame.

CULTURAL, ECONOMIC, SOCIAL ȘI POLITIC INDEPENDENT
Apare săptămânal. — Redactor: OVIDIU HULEA.

Redacția și administrația:
Strada Mihai Viteazul No. 1.
— Casina Română —

Un centenar

În zilele trecute s'a sărbătorit la Geneva un centenar, a suta sesiune a Consiliului Societății Națiunilor. Asupra centenarului a planat o atmosferă îngrijorată și încărcată, fiindcă în mintea tuturor celor prezenți plana eterna întrebare: a fi sau a nu fi?

În cât ne privește pe noi, popor iubitor de pace, am dori o viață îndelungată Societății Națiunilor: am dori ca gândul marelui visător, Wilson, întemeietorul ei, să se realizeze în întregime, gând, care isvorește din învățătura creștină: pace pe pământ și între oameni bună învoire.

Poporul nostru, plămădit în război, dorește sincer o pace eternă, fiindcă el n'a cunoscut pacea nici atunci, când în lume domnea „Pax Romana” și nici chiar atunci, când pe tronul Romei domnea blândul filosof Marc Aureliu, care o bună parte a timpului domniei sale și-a petrecut-o pe malurile bătrânului Danubiu, în tabără, apărând pacea romană în contra popoarelor, cari au invadat Dacia Felix.

Totuși, când ne gândim la Societatea Națiunilor, ni se pare că eventuala ei dispariție, n'ar lăsa în sufletele noastre regrete prea mari, pentru că pentru noi drumul dela Geneva a fost drumul umilințelor noastre, pentru că

noi acolo, aproape totdeauna, ne-am prezentat ca acuzați.

Wilson a descălecat cu ramura de măslin în o Europă, pe care măcelul groasnic o schimbase în un imens cimitir. Din nefericire Wilson aducea în bagajele sale o ideologie pașnică de esență izraelită, grație nefastei influențe, pe care a exercitat-o asupra lui, judecătorul american, de origine semită, Iulian W. Mack, prietenul său intim.

Asociațiile mondiale evreești au dorit să asigure o protecție internațională numai Evreilor din Europa centrală; dar când, mai târziu s'au convins că proiectul nu va putea fi acceptat numai în favorul Evreilor, au înglobat cu prevederile lor egoiste și protecția minoritarilor creștini, spre a da pactului o spoiață de umanitate și spre a ascunde adevăratele lor intențiuni.

Aceasta apare clar, chiar și din textul tratatului, anume dispozițiile cuprinse în art. 1—8 sunt declarate de legi fundamentale, în sensul că nici o lege, nici un regulament și nici o acțiune oficială nu poate fi în contradicție sau opoziție cu ele. Dispozițiile din aceste opt articole sunt clare și precise. Ele privesc dobândirea cetățeniei, drepturilor civile și politice a supușilor minoritari. Ori acesta a fost unicul scop, pe care

il urmăreau cu asiduitate organizațiile internaționale evreești. Celelalte dispoziții dela art. 8—12 au numai o valoare teoretică, proclamând principii generale de drept, cu posibilități de multiple și diferite interpretări, dar toate lipsite de sancțiuni juridice.

Odată recunoscută capacitatea civilă și politică a Evreilor, prin garanția internațională ei devin un fel de supra-cetățeni, fiindcă față de un majoritar se poate legifera ori ce dispoziție, fără ca acesta să poată învoia vre-o protecție internațională, ceea ce nu se poate face față de un minoritar. Tratatul adițional lezează suveranitatea Statului și pune în vădită situație de inferioritate și inegalitate Statul, care l-a acceptat, față de celelalte State. E natural că Statele, cărora le-a fost ocrotit acest tratat, voesc să se debaraseze de sarcina aceasta și cer abolirea tratatului de inegalitate adecă a tratatului adițional. Intenția aceasta însă duce apă la moara Evreilor. Presa evrească mondială însinuă cu multă perfiditate că inegalitatea Statelor, care este un fapt indiscutabil, poate fi remediată prin extinderea tratatului asupra tuturor Statelor. În definitiv și în practică ce altceva înseamnă extinderea tratatelor adiționale asupra tuturor Statelor, decât o protecție internațională asupra tuturor indivizilor de rasă, religie și limbă deosebită de a majoritarilor? Minoritarii creștini, cu certitudine, se vor asimila sau vor emigra

FEFELEAGA

I. Agărbiceanu.

Desdedimineață o vezi pe drum, târându-și calul de căpăstru. Femeia e înaltă, uscată, cu obraji stricați de vărsat, arși de soare și de vânturi. Pășește larg, tropotindu-și cizmele tari, pline de umflături uscate. Calul o urmează cu gâtul întins, scobălțând din picioarele ciolănoase. Poartă pe spinarea adânc cufundată două coșerci dășăgite. Sub coșerci, când acestea se ridică puțin, se văd două pețece mari, pământii. Calul e alb, dar sub coșerci s'a ros părul tot, și pielea, după ce s'a rănit mai întâiu, acum e tare ca potângul. Merge în urma muierei, adormit parcă de tropotul cunoscut al cizmelor ei. Capul mare cât o solniță nu și-l mișcă nici la dreapta nici la stânga. Femeia iarăș nu-i are grija, ci pășește mereu înainte, și în răstimpuri zice așa, ca pentru sine: «Ghii, mă Bator». Trec așa ei amândoi pe ulițele satului, urcă apoi pe cărarea din spre dealul băilor, și se pierd în coborâșul repede de dincolo de deal. Pe aici-i cărarea străpțită pe coasta pietroasă, și femeia tot mereu ogoește calul: «Noa, mă Bator, mă! Numai încet mă, că nu dau Tătarii». Iar Bator se zdrobește rău pe povârniș, pare că să-i sară dela loc toate ciolănele, așa împung de tare prin piele. Iar corfele dășăgite din spinare bleoncăne în toate părțile, dând să se desprindă de pe șeaua mică de lemn. Picioarele dinainte ale lui Ba-

tor se razimă tare în pământ, și pleoapele se lasă de multe ori pe cele două răni alburii, ca și când ar vrea să învie luminile stânse de mult.

Ajunși în vale, se opresc lângă o grămadă de piatră măruntă. Femeia scoate dintr'o corfă o trocuță de lemn, o umple cu piatră și începe să încarce coșercile. Calul se clatină încet la dreapta ori la stânga, după cum pune femeia piatra. Apoi, cu coșercile pline, pornesc încet la deal. Se'ntălnesc cu băiețandrii cari vin chiuind pe căluții mici, cucuiați deasupra coșercilor. Vin și ei după piatră, dau bună ziua femeii, și trec mai departe. «Să creșteți mari — crești mare», zice femeia, și trage'ntins de căpăstru. Căii mai tineri nechează, cheamă de ici și de colo, dar Bator urcă din greu, cu capul în pământ, n'aude nimic, nici tropotul cunoscut al cizmelor stăpâniului nu-l mai aude. Pipăie cu picioarele și cunoaște, știe unde are să fie vreun pripor mai greu de urcat. Acolo se adună, se iniaptă, suflând nădușit pe nările largi, bătrâne. «Ho, ho măi Bator, ho măi sărace, stai să mai odihnim, că doar nu dau Tătarii». Și calul se oprește bucuros, și răsuflă ca din foi. Femeia tocmește coșercile, mai pune la loc vreun bruş de piatră ce dă să cadă, și caută înainte cât mai au până'n vârful dealului.

Și tot așa, cu popasuri dese, cu îndemnuri, ajung pe culme. De aici-i mai ușor acum. Apoi în sat descarcă piatră astăzi la o gazdă,

mâne la alta. La câte unii duce și cu săptămânile dearândul.

Pe muiere-o cheamă Măria, dar oamenii, batjocuritori cuw sunt, îi zic Fefelega. Tineretul mai mărunt din sat așa a pomenit-o: cu Bator de căpăstru, aducând piatră la unii și la alții. Cât aur vor fi scos unii și alții din piatra adusă în spinare de Bator, Măria nu s'a gândit niciodată să socotească, dar de multe ori, când Bator abia urca pe spinare dealul, își zicea așa în gândul ei: «Din câtă piatră a purtat săracul, mai că s'ar putea face un deal ca acesta». Ii plăteau de-o povară zece cruceri. Și când era drumul bun, putea aduce cinci-șase poveri. Tot făcea pe săptămână vreo trei zloți. Și-și zicea în gând: «Tot putem trăi».

Odată trăise și mai bine. Pe când îi trăia bărbatul, Dinu, oamenii îi ziceau atunci Măria Dinului. Și Măria Diului pe vremea cea lucra cu Bator alături, ca și acum, iar Dinu lucra în baie, sfredelia stânca și pușca cu praf de pușcă ori cu dinamită, ca toți băieșii. Și mai câștiga și Dinu trei, patru zloți la săptămână.

Copii aveau pe atunci vreo cinci capete. Slăbuți copii. Aveau ce mânca, și tot erau jigăriți. Dinu tușia mult; de câte ori venia dela baie, ud și plin de tină, tușia și suduia copiii, — nu-i putea suferi văzându-i așa de prăpădiți. Muierea îi ținea parte, îi mângăia, îi săruta pe obrăjorii scorțoși, de pe cari mereu se desprindea ca o pulbere de făină.

în Statele, în cari conaționalii lor sunt majoritari. Ei sunt destinați dispariției. Evreii însă nu se asimilează și de unde la început toți minoritarii se bucură de protecția internațională, în 50 de ani vom ajunge acolo, că numai Evreii vor fi minoritari și numai ei vor beneficia de protecție internațională, formând o supra-națiune, o persoană juridică de ordin internațional, ca oricare Stat și astfel se va crea un supra-Stat ideal, mondial și universal, fără un teritor definit.

Prin spiritualizarea frontierelor se-

minția lui Iuda va domni peste popoarele lumii. Să nu ne lăsăm influențați de falsa democrație iudaică și să cerem Societății Națiunilor abolirea tratatelor adiționale, ca să ne redobândim independența și suveranitatea națională. Cerem abolirea tratatului adițional încheiat la 9 Dec. 1919 în Paris, fiindcă suntem convinși că prin dispozițiile lui — rău interpretate de minoritari — niciodată nu vom putea soluționa radical și definitiv problema minoritară sub triplul ei aspect de rasă, religie și limbă.

șovinistă și imperialistă. Acesta este pericolul pentru noi, căci drumul spre Orient trece prin România.

Alt pericol iminent este lupta între cele două ideologii, bolșevică și totalitară, în a căror cale stăm noi. Cu nici un preț nu ne putem alipi de una sau alta.

În momentul ce România se lipește de ideologia comunistă, ea devine dușmană a civilizației apusene. Alinau-se ideologiei totalitare vom avea ca dușman Rusia și celelalte state adversare ale ideii totalitare.

De aceea în momentul în care România s'ar declara către unul sau altul dintre aceste sisteme, am avea aci situația nenorocită din Spania.

Ca România să împărtășească soarta tragică și sguuitoare a Spaniei, nimeni nu dorește. Foarte simplu este ca noi să nu ne aliem niciunei ideologii și să rămânem la democrația națională și la aliații noștri firești, de care suntem legați prin interesele și trecutul nostru.

Alipindu-ne unei axe totalitare soarta tragică a poporului românesc este hotărâtă. Acei cari vă iubiți țara trebuie să împiedicați ca să se meargă la acest risc care înseamnă moartea ei sau schimbarea hotarelor noastre.

Iuliu Maniu.

Manifestul liberal.

Partidul național-liberal a lansat un manifest electoral, în care, între altele, se spune:

„Ceasul pe care îl trăim e îngrijorător.

O atmosferă apăsătoare izvorită din amenințări și nesiguranță stăpânește azi toate clasele și începe iarăși să paralizze inițiativa creatoare ale țării. Programe de învrăj-bire caută să sfarme unitatea sufletească a poporului nostru și în ceasul în care dificul-tățile din afară ne cer să fim mai uniți decât oricând, violența și ura aruncă între fiii ace-leași țări sămânța tuturor desbinărilor.

Pe de altă parte, oameni fără de răspundere caută să creeze o stare de confuzi-une menită să încerce dislocarea alianțelor cheazătoare ale drepturilor și ale fruntariilor noastre.

„Rămânând pe linia democrației și soli-darității sociale, partidul național-liberal se îndreaptă către toți fiii credincioși ai țării, care trăind prin destine istorice înlanțul ho-tarelor înțeleg să rămână cetățeni leali și devotați.

Păstrând tradiția de care se mândrește, el va continua să lupte pentru s'arpirea ex-ceselor din viața noastră publică.

În politica externă, partidul național-li-beral înțelege să apere pacea, integritatea granițelor și independența economică a României

CRONICA POLITICĂ

— Ideologii și atitudini. —

Cuvântul guvernului.

Porniți astfel la muncă, am învederat în prima zi tendințele noastre de primenire. Odată cu ușurări simțitoare pentru traiul maselor de plugari cari înfățișează temelia țării, am aruncat în spiritul public fără șovăire sămânța redeșteptării naționale. După îndelungi ezitări și intervertiri, ale unei oficialități care nu ținea nici limbajul adecuat realității, nici al demnității compatibile cu rostul unei țări libere, am venit noi să săvârșim operația hirurgică pentru bubele României. Problema evreiască, care săpa adânc în alvia existenței noastre, suntem cei dintâi care am declarat-o problemă de stat, — pe deplin pregătită pentru o grabnică rezolvare. O rețea cumplită de învăluire, preparată savant în contul nostru, a fost scuturată de noi cu pricepere și curaj. Nimeni n'o atinsese încă, fiindcă, furișată după sgomotoase formule umanitare și păzită de un vast angrenaj internațional, stârnea sfială și timiditate.

Guvernul care se cinstea cu prezența patriarhului A. C. Cuza, a fost deplina garanție a unui examen prompt și onest pe linia doctrinei naționale. Obiectivele apărării și de-parazitării noastre au apărut dela început pe primul plan cu o sbucnire elementară. Ca în fața unui miracol înfăptuit peste noapte, lumea trezită parcă dintr'un vis urit s'a dumerit dintr'odată și a înțeles că s'a schimbat ceva în România. O mare și hotărâtoare rectificare de conștiință s'a produs aici, ca după o lovitură de baghetă magică. Poporul nostru s'a smuls din letargie și un val de tinerețe, de optimism reconfortant au năvălit pe arenă. S'a retras în umbră bagajul siăbiciunei de eri. Criticismul exagerat și paralizant, gestul pru-

dențelor excesive, vecin cu lașitatea, spectrul anahronic al bătrânei Europe represive au fost date la o parte ca un neam să fie reintregat în propria lui psihologie. Nu știu ce surprize îmi rezervă ziua de mâine, — viața omului e așa de trecătoare, — dar conștient de rolul imponderabilelor sufletești în reinvierea popoarelor, sunt mândru că girez cu rumele meu această fecundă revoluție morală...

Și mai știu ceva: în cartea neamului, la capitolul demnității naționale, am întors o foaie și de aici înainte nu va mai îndrăzni nimeni s'o dea înapoi.

O. Goga.

La național-țărăniști.

Situația mai complicată și mai periculoasă o creiază însă faptul că partidul „Totul pentru țară” profesează în politica externă principii cu totul catastrofale. Ei vor să părăsească alianțele vechi pentru a se alătura axei Berlin—Roma, ceace constituie o catastrofă incalculabilă în urmări. România Mare a fost realizată în alianță cu puterile accidentale care ne-au ajutat și după război ca să ne menținem ținând piept curenților de revizionism. Aceste puteri sunt alături de noi cu inima și cu trecutul lor, dar și cu interesul lor pentru că și ei vreau o Românie puternică și românească.

Cu Germania am fost în război, dar nu aceasta poate fi un impediment, căci o dușmănie nu poate dura o eternitate. Germania este însă revizionistă și aceasta este pericolul mare pentru noi. Dar mai grav este că interesele și tendințele Germaniei așa cum le prezintă, ei sunt contrare intereselor României. Germania caută expansiunea spre Orient practicând ca toate statele totalitare o politică

— Lasă-i, măi Române, ce-ăștepti tu acum dela ei? Când vor începe să lucre, se întăresc ei atunci, zicea femeia.

— Până-i cucu! Dintr'ăștia nu vei vedea tu oameni». Și totuș Dinu a murit mai în grabă ca toți. Femeia l-a plâns ce l-a plâns, dar n'a avut vreme de jelire, căci deodată cu înmormântarea, s'a gătat și cel din urmă bănuț din casă. Bator, în vre-o trei zile cât a hodinit până l-au îngropat pe Dinu, era aproape să înțepenească. Acum femeia simțea că singurul sprijin ce-l are e calul acesta mare, alb, slab de să-i numeri toate oasele. Satul era tot așa ca și pân'raia Dinu. Toți oamenii își vedeau de lucru, ca și când nimic nu s'ar fi întâmplat. Și când au văzut-o pe Măria în ziua după ce și-a îngropat bărbatul c'a și plecat cu Bator de căpăstru, vre-unul mai pestriț la mațe a zis mai întâiu vorba: «Iată și Fefelega». Și de atunci Fefelega i-a rămas numele.

Dar ea nu s'a încrezut niciodată în oameni, nici nu le-a cerut ajutorul. Se încredea în voia Celui de sus, iar acum, dela moartea lui Dinu, se încredea în Bator. De când și-a închis dumnealui ochii și ea a ieșit în curte să strige «tulai», deatunci a simțit că nu oamenii aceia cari vor veni să vadă pe mort îi vor fi sprijin deacum înainte, ci calul acela mare, alb, care stă legat de-un pociump și ronțăia liniștit la ogrinji. Și cât a stat mortul în casă, de câte ori ieșia Fefelega afară, îi părea că Bator, cum ronțăia la ogrinji dând din cap, ar zice: «Da, da, dal Vom face ce vom putea».

Si așa, incetul cu incetul, tropotind din cizmele mari ziua întregă pe ulițele satului, cu Bator de căpăstru, a început să-l uite pe Dinu. Nu doară așa ca să se gândească la alt bărbat, căci ea de mult nu înțelegea decât într'un chip vieața: să se frământă săptămână, ca Dumineca, pe bănuții căpătați, să cumpere bucate și legume pentru casă. Și, pentru asta se simțea destul de tare, dacă avea pe Bator alătura. Poate ar fi muncit-o și pe ea vreodată, — cândva de mult de tot — unele gânduri mai luminoase, și inima, în tinerețe, poate să-i fi tresărit vreodată de-o căldură tainică. Dar îndată ce s'a înhămat la munca din care vedea că toată vieața n'are să mai scape, a înțeles că pentru o femeie necăjită ca ea, toate acele închipuiri de mai bine sunt iac'asa prostii, care-ți fac numai traiul și mai greu.

S'au aflat vreo doi, trei oameni cari au sfătuit-o să se mărite iar.

Ce să stai așa? Îmbătrânești, și-atunci nu te mai ieia nime.

— Ieie pe muma dracului, zicea Fefelega, și privia cu dușmănie la oamenii aceia, cari numai din bunăvoință au sfătuit-o așa. Apoi își pune capul în piept, trăgea de căpăstru: «Ghii măi Bator, ghii măi sărace», și-și vedea de drum, gândindu-se la ceva. Nu știa ce-i, dar simțea că-i amar, și nu știa de ce-i mai vine în minte: că, adecă, de ce mai trăește omul în lumea asta. N'a răspuns niciodată la întrebare decât ridicând din umeri, și, deci, îi era ciudă că, din când în când îi

venia iar gândul acela. Câteodată, dimineața, când pune coșercile pe cal, i se părea că și Bator s'ar gândi la lucrul acesta, și că, dacă n'ar fi orb, ar privi-o întrebător.

În cinci ani de văduvie a rămas numai cu doi copii, un băiat și-o fetiță. Trei au murit. Au murit toți când aveau să treacă peste anul al cinsprezecelea. Ca și când acolo, la prag înalt-inalt, de care se împiedecă copiii Fefelegii, cad și-și rup grumajii. Sătenii se bucurau că o mai ușurează Dumnezeu, dar Fefelega nu se bucura de loc. Drept că băieții erau mari, dar, fiind tot bolnavi, nu puteau munci. Pe unul chiar l-a dat slugă, dar nu l-a ținut stăpânul, zicând că-i prea slab. Și Fefelega tot nu se bucura de moartea lor. De spus, nu spunea nimănui, de-o doare ori ba. Nici n'o puteau cunoaște oamenii dacă are mort la casă, decât de pe două lucruri: întâiu că două, trei zile înainte de moartea vre-unui copil, Bator sta legat de pociumb, ronțând ogrinji, și a doua că, după înmormântare, Fefelega pornia cu noaptea'n cap, cu calul de căpăstru, pe ulițele satului.

Dar până era mortul în casă, dânsa ieșia de multe ori și se apropia de cal: «Ce mai faci tu Bator, sărace?» Și calul ciolănos da din capul mare cât o solniță, părând a zice: «De, ce să-i faci, așa e lumea».

Și drept avea calul! Așa e lumea. Fefelega a simțit bine că i așa, de câteori îi muria vre-un copil, și-și vedea casa din ce în ce mai goală. (Va urma.)

El va păzi și mai departe tratatele existente și va urmări dezvoltare legăturilor de strânsă prietenie cu toate țările.

Mica Înțelegere, Înțelegerea Balcanică, Polonia, Franța, Marea Britanie, Societatea Națiunilor rămân mai departe stâlpii de rezim ai politicii noastre externe.

Față de guvernul de astăzi atitudinea partidului național-liberal este limpede:

Să spijine orice acțiune de naționalism constructiv, de promovare a vieții economice sau culturale românești, dar să înlăture orice încercare de distrugere care nu ar lăsa în urma ei decât ruină și destrămare.

Partidul național-liberal nu va lăsa ca așezămintele de temelie ale țării și libertățile ei, dobândite prin străduințele sale, să fie răsturnate și înlocuite cu sisteme străine de năzuințe și nevoile neamului nostru".

○ manifestație legionară.

Astăzi, la ora 4 d. a. d. Nae Ionescu, profesor universitar, a rostit, în sala teatrului comunal din Pitești, o conferință despre: „Erarhia dreptei”.

D-sa a început prin a arăta că partidele de dreapta sunt autoritare, pe când cele de stânga sunt democratice, înțelegându-se prin democrație un regim de libertate individuală. Conferențiarul arată însă că în Rusia, comuniștii au și ei o guvernare autoritară, exercitată în numele unei minorități de comuniști. Deci, comuniștii și socialiștii, prin faptul că nu pot să fie decât autoritari, s'ar exclude din masa partidelor de stânga, alăturându-se mai de grabă celor de dreapta.

Și totuși, observă conferențiarul, sunt deosebiri între comuniști și legionari. Cei din tâi, comuniștii, au ca punct de plecare clasele sociale în linie orizontală, pe când legionarii au în vedere structura verticală. Comuniștii deci ar urmări să desființeze clasele sociale, contopindu-le, pe când legionarii ar urmări să realizeze unitatea spirituală a colectivității.

Conferențiarul încheie, spunând că la noi, abia acum încep să se tocească asperitățile individualismului, spre a se contopi în marea masă a colectivității naționale, a țării, căreia indivizii trebuie să i jertfească totul.

Sala a fost arhiplină, galeriile fiind ocupate de legionarii din oraș și din județ, cari, înainte și după conferință, au intonat cântece legionare.

Lumea, curioasă, se adunase după conferință, în număr destul de mare, în piața Episcopiei, unde este sediul legionarilor din Argeș. Aci, la balcon, a ieșit legionarul ing. Voicu Popescu.

Conferințele Astrei

Conferințele Astrei s'au început Vineri, 4 Februarie a. c., orele 6 d. m. în sala cinematografului „Apollo”. A vorbit dl. Dr. V. Fodor despre: *Probleme eugenice*. Distinsul conferențiar, rezumând în câteva cuvinte cele spuse anul trecut despre aceeași chestiune, subliniază de nou marea importanță a eugeniei — pentru frumusețea fizică și morală a neamului. Dsa arată că în această conferință va vorbi în special despre funcțiunea glandelor endocrine, care și dacă nu produc boale cu urmări fatale, împiedică însă în mare măsură dezvoltarea normală și armonică a omului. Glanda tiroidă, ipofiză apoi glandele sexuale, după cum sunt în supra funcțiune sau deficiență produc perturbațiuni însemnate în funcțiunile sufletești. În aceste cazuri, patologice, toți cei cari au în îngrijire ființe omenești, părinți, educatori, comandanți de unități, vor trebui să ceară ajutorul medicului, că în aceste cazuri nu avem de-a face cu neglijențe punitive, ci cu stări de anormalitate provenite din funcțiuni fiziologice anormale. Medicina a făcut progrese enorme în această direcție. Sunt medicamente, care aplicate, produc nu numai o armonizare a funcțiunilor fiziologice, ci n unele cazuri, chiar o însemnată inviorare a facultăților psihice. În o strânsă colaborare, medicul, educatorul și preotul vor putea realiza nobilitatea tot mai însemnată a rasei, a neamului, ale cărui forțe fizice, psihice și morale trebuie să ne fie tuturor atât de scumpe. Conferința a fost ascultată c'un mare interes și răsplătită cu binemeritate aplauze. În sală

am remarcat pe dl general Savu și dl colonel Brătășeanu. Președintele Astrei a salutat pe dl General comandant și-a exprimat sentimente călduroase pentru armată. Vineri, 11 Februarie, orele 6 d. m. tot la cinematograful va vorbi dl Dr. I. Băltariu despre: *Problema evreiască*.

Spectacolul cu „Raiul”

Dacă orașele de provincie au unele curbururi apoi de bună seamă că unul din acestea e lipsa de spectacole și care se simte cu atât mai mult, cu cât orașul sau orașelul respectiv e mai îndepărtat de o rețea principală de cale ferată.

Deși cinematograful încearcă să umplă aceasta lipsă, totuși sunt puțini aceia cari să se muțumească cu un film de cinematograful săptămânal, care și el în cele mai multe cazuri, poate să fie subașteptări.

Căci chiar dacă un film de mare anvergură ar fi superior teatrului din punctul de vedere al montării, al amplexului acțiunii, totuși rămâne inferior din punctul de vedere al rezultatelor educativ culturale asupra spectatorilor. Iar filmele bune, fiind foarte rari, e firesc o anunțarea unei reprezentații teatrale, venind ca în special din capitală, să fie primită cu mult elan de publicul dornic de acest gen de hrană spirituală și concomitent să se pregătească pentru eventualele surprize, în privința prețurilor, cari de cele mai multe ori sunt adevărate surprize sau, dușuri reci elanului modestului cășățean din urbea respectivă.

Ei bine într'o astfel de atmosferă a descins renumea (renumită pentru placatele uriașe) vedetă (fostă) Nataliță Pavelescu, aducându-ne „Raiul” în nevrednicul nostru Aiud. Adecă așteptată cu nerăbdare, cu prețuri bine pîparate, acceptate cu resemnare cu vechea vorbă românească „scump, dar poate face”. Desigur că face să accepți orice sacrificiu financiar ca să vezi „Raiul”.

Primită și așteptată cu drag cu multe iluzii, marea vedetă a fost cu noi îngrată, pentru că n'a satisfăcut nici măcar exigențele unui bun spectacol. Nu voi face nici comentarii artistico-literare și nici nu voi încerca să schimb păreri generale, ci doar simple impresii.

Deși lumea, prevenită fiind tot prin această gazeta că nu e prudent să te închini la zei falși, și că reclama cea mai mare se face la marfa cea mai proastă, totuși sala de spectacol încet-încet s'a umplut și lumea se aștepta ca să petreacă câteva ceasuri cu mintea și cu gândul într'un „Raiu” de humor, de veselie în care talen'ul autorului altoit cu talentele artiștilor, cari joacă piesă, să producă acea destindere norvoasă, atât de așteptată de o lume care se bate cu greutatea vieții.

Ei bine, am vrea să știm cine a răs cu poftă, cine s'a amuzat din plin și cine a văzut la vr'unul din spectatori o stare de admirație cum se poate observa ori decâteori suntem în fața unui mare eveniment artistic.

Nimic. Nimic din toate aceste. Doar câteva zîmbete fade și acele de compătămire pentru bănișorii dași și pentru entuziasmul său batjocorit.

Și era și firesc să fie așa. Căci pe lângă subiectul piesei dintre cele mai banale, ca să nu spun triviale, toată acțiunea te transpune în locuri în care numai un temperament pervertit se poate simți bine. Într'un bordel.

Dacă n'a fost artă, cel puțin să fi fost umor. Ceva umor poate că a fost, dar de o calitate foarte ieftină, la care noi provincialii îi spunem caraghioslăc.

Rezultatul pentru spectatorul Aiudean?

O noapte pierdută, un sutar pierdut, o iluzie mai puțin și o învățătură mai mult: ascultă de cel pățit”.

Ion Radu prof.

Rugăm pe Dnii abonați să binevoiască a achita abonamentul căci numai așa vom putea continua cu apariția gazetei dacă avem tot sprijinul abonaților.

Deasemenea rugăm și pe Dnii cari au făcut subscrieri și încă nu le-au achitat să binevoiască a le achita.

ȘTIRI

■ LOGODNĂ. Aflăm, că simpaticul nostru abonat *Vonica Constantin* și domnișoara *Călin Rozalia* s'au logodit. Felicitările noastre.

■ Balul Crucii Roșii. Într'o atmosferă din cele mai animate, s'a ținut Sâmbătă seara balul anual al Crucii Roșii. Sala cea mare a Brigăzii împodobită cu mult gust, un buffet copios, cu prețurile cele mai modeste, o tombolă cu toate numerele câștigătoare — au făcut din acest bal una din prilejurile cele mai fericite, de perfectă distracție și voie bună. Nu e de mirare deci că balul s'a soldat și un profit material din cele mai remarcabile. Omagii pentru muncă se cuvine întregului Comitet și în special dnei general Savu, prezidenta Crucii Roșii, secția Aiud și doamnelor: *Livia Hulea*, dna *Tulia Dr. Albin* dna colonel *Furtună*, dna *Cialăc*, dna *Tutu*. Un comitet de domni în frunte cu Dr. Băltariu și maiorul *Popescu* au contribuit de asemenea cu prețioase servicii la reușită serii. Comitetul exprimă și pe aceasta cale mulțumirile cele mai vii tuturor doamnelor din oraș care au contribuit cu mâncări pentru buffet, asemenea dd. comercianți și industriași cari nu s'au lăsat mai jos, precum și tuturor celor cari au dat, sub orice formă, obolul lor pentru această nobilă instituție.

■ FURT. În seara de 3 Februarie, a. c. hoți rămași necunoscuți au furat dela *Beldean Dumitru*, locuitor în Str. Iazului, mai mulți saci de cucuruz. Întrucât nu de mult era să se săvârșească tot pe această stradă laterală și întunecoasă, un furt prin efracție, rugăm onor. primărie a orașului Aiud, să binevoiască a ilumina.

■ Comitetul Societății Plugarilor. În adunarea generală ținută la la 6 Februarie, societatea Plugarilor a ales următorul comitet, pentru un ciclu de 3 ani: Președinte de onoare: *Ovidiu Hulea*, președinte activ: pâr. *Gavrilă Pop*, vicepreședinți: *Suclu Ioan*, *Cămpăean Toma*, secretar: *Vasile Suclu*, casier: *Alexandru Raftu*, grefier: *Alexandru Furda*, bibliotecar: *Grigore Negruțu*, economi: *Augustin Chioreanu*, *Mihailă Stâncel*, cenzeni: *Opriza Vasile* și *Homână Iosif*. Membri în comitet: *Dionisie Bedeleanu*, *Ungur Vesalon*, *Selăgianu Ioan*, *Stan Ioan*, *Coza Aron*, *Mocanu Vasile*, *Irimie Vian*, *Stănea Aron*, *Feldeanu Mihailă*, *Popa Ioan-Andronic*. Adunarea generală a mai hotărât să țină întruniri în fiecare săptămână — la școala primară.

■ Profesorii secundari și „Straja Țării” Față cu legea din 8 Octomvrie 1937 prin care O. E. T. R. a fost desființat și înlocuit cu „Straja Țării” urmând ca acum la această fază nouă a instituției tineretului „Asociația generală a Profesorilor secundari din România” să-și fixeze definitiv pozițiunea ei.

Luând în cercetare revendecările făcute de noi cu prilejul ședințelor Consiliului general din 25—26 Octomvrie 1936 și ale Adunării generale anuale dela Cernăuți din 11 Septemvrie 1937.

Observând că, prin întreaga sa dezvoltare, această instituție — „Straja Țării” și-a lămurit pe deplin rostul, pe care la începuturile sale, din puținele informațiuni ce am avut nu-l cunoșteam pe dea întregul.

Considerând că întreaga noastră acțiune din trecut era motivă de o atitudine de rezervă, pe care socoteam că ne-o dicta prudența asupra unor eventuale confuzii ce puteau naște între acțiunea educativă a Oficiului și cea la care e chemat profesorul prin menirea lui în organismul școlii.

Declarăm astăzi, când stau mărturie și realizările sale de fapt, și normele doctrinare inițiale ca și adeziunea deplină a tuturor membrilor corpului didactic secundar la străjerie, așa cum e concepută, legiferată și condusă, că aderăm cu totul la mișcare, găsind imperios necesară această instituție, în folosul și al școlii, și al operei generale de constructivism național.

Nelămuririle noastre devenindu-se azi complet neîntemeiate Comitetul își ia sarcina

de a întreprinde, pe toate căile, o acțiune pozitivă de lămurire a corpului didactic secundar față cu această înaltă instituțiune.

■ **CINEMATOGRAF.** Sâmbăia la 9, Duminecă 3, 5, 7 și 9, Luni la ora 9, un răs ne mai pomenit: STAN și BRAN în unul din cel mai reușite filme alor: *Testamentul*. Patrularea în apusul săbatic. Journal și Micky-Maus.

Cronica sportivă.

Rolul social al Educației Fizice.

În avântul sănătos pe care l'a luat după marele război Educația Fizică, s'a răspuns de mulți, că acest avânt, este în detrimentul dezvoltării intelectuale și ca argument s'a adus constatarea că nu s'au văzut genii și atleți. S'a spus, — chiar de unii mai curajoși — că majoritatea geniiilor și marilor intelectuali sunt oameni piperniciți, debili, ce nu au nimic comun cu fizicul. Sau este prea bine știut, că corpul omenesc este compus din 2 părți bine distincte :

- o parte materială și
- una spirituală.

Partea spirituală este însă fără discuțiune în strânsă legătură cu cea materială. O simplă durere de cap sau de stomac, eminemamente materială, influențează covârșitor asupra celei spirituale.

Montagne vorbind de educația copilului, spune că, pentru a-i întări sufletul, trebuie să-i întărești mușchii; deprinzându-l cu munca, îl deprinzi cu durerea; trebuie să-l supui la exerciții severe, ca să-l pregătești pentru scrințituri, pentru colici și pentru toate suferințele de acest fel.

Pentru ca trupul să asculte de suflet, trebuie să fie înainte de toate sănătos!

Dacă filosofia greacă și cea latină au rămas atâtea veacuri, este că puterea producției intelectuale a celor vechi a găsit un suport natural, într'un perfect echilibru fizic. Un exemplu destul de convingător este faptul că Euripide, Platon, Timocreon, etc. au fost atleți desăvârșiți.

Vechiul proverb „Minte sănătoasă într'un corp sănătos”, ne arată, că oamenii au fost din todeauna preocupați de stabilirea unui echilibru între munca intelectuală și cea fizică.

Vedem cu multă bucurie, că în ultimii ani, la noi în țară a început un curent sănătos, care să dea chestiunii de educație fizică importanța cuvenită, luând parte efectivă la realizarea și dezvoltarea ei, în toate părțile sociale.

La ce grad de dezvoltare a ajuns azi educația fizică și sporturile, ne servește ca vie pildă Olimpiada germană din anul 1936, la care au luat parte milioane de oameni depe suprafața întregului pământ, iar performanțele atletice sunt dintre cele mai frumoase posibile.

Țara noastră găsindu-se mai izolată de marele centre europene, abia în ultimi anii a început să se afirme, în ciuda tuturor dușmanilor noștri. Și cum mintea Românului este prea ageră și întreprinzătoare, cu toate greutatețile pe care a fost chemată să le învingă, în scurt timp a fost capabilă să realizeze cele mai frumoase succese pe continent în toate ramurile sportive, care ne-au ridicat numele la înălțimea celor mai vechi țări europene.

Rezultatul echipei de călăreți, a boxerilor, a echipelor de football și tennis obținute în Europa ne îndreptățesc să ne mândrim.

Anul 1937 a însemnat pentru sportul românesc, o recunoaștere definitivă a activității de folos obstesc, precum și un examen hotărât de maturitate și utilitate a acestei sănătoase mișcări de înărire a tineretului nostru.

Inițierea „Straja Țării” cu scopul să dea tineretului unitatea de simțire, de cugetare și de acțiune atât de necesară membrilor de azi, dovedește, că în cultivarea energiilor corpului uman găsim cea mai bună garanție a viitorului glorios spre care merge și pe care, cu această pregătire îl poate avea orice nație de bună origină și de robușă înzestrare.

E. B.

CONVOCARE.

Casa de Păstrare „Ajutor” Societate pe Acții din Aiud. în conformitate cu art. 26 din statute își va ținea Duminecă în ziua de **6 Martie 1938 ora 11 a. m.** în Aiud, în localul institutul a

67-a adunare generală ordinară,

cu următoarea ordine de zi, la care D-nii acționari cu onoare sunt invitați. În cazul, când nu se întrunește numărul de acționari necesari pentru a lua deciziuni valabile, adunarea generală, în conformitate cu art. 32 din statute, se va ținea Duminecă, în ziua de **20 Martie 1938, ora 11 a. m.** în acelaș local și cu aceeaș ordine de zi fără nici o altă convocare.

ORDINEA DE ZI:

1. Cuvânt de deschidere al președintelui, luarea în seamă a acționarilor prezenți și delegarea a doi acționari pentru verificarea procesului verbal.
2. Raportul Consiliului de Administrație asupra anului de gestiune 1937, prezentarea dărilor de seamă și a propunerii, relativ la distribuirea beneficiului.
3. Raportul Comitetului de Censori asupra dărilor de seamă ale anului de gestiune 1937.
4. Hotărâre asupra aprobării dărilor de seamă ale anului de gestiune 1937 și darea descărcărilor.
5. Alegerea pe 3—3 ani a lor 8 membri în Consiliul de Administrație și 5 membri în Comitetul de Censori, în conformitate cu art 12 și 21 din statute.
6. Fixarea onorariului Censorilor.
7. Propuneri.

Aiud, la 5 Februarie 1938.

Consiliul de Administrație.

PRIMĂRIA ORAȘULUI AIUD
Bir. Contabilității.

No. 498/1938. P.

PUBLICAȚIUNE

Primăria Orașului Aiud, aduce la cunoștință generală, că în conformitate cu dispozițiunile art. 88—110 din LCP și a normelor generale de licitații din Monitorul Oficial No. 127 din 4 Ianuarie 1931, va ține în localul Primăriei Biroul Contabilității (camera No. 1.) în zilele și orele specificate mai jos, licitații publice cu oferte scrise și timbrate închise în plic sigilat, pentru închiriere de imobile a căror contracte de închiriere au expirat sau vor expira până la 1 Mai 1938, după cum urmează:

1. 19 Martie 1938 ora 11. Ghereta No. 2 din obor de vite, licit. 2-a în ziua de 29 Martie 1938.

2. 19 Martie 1938 ora 11^{1/2}. Pivnița imob. Regele Ferdinand No. licit. 2-a în ziua de 29 Martie 1939.

3. 19 Martie 1938 ora 12. Imobil Str. Bărnuțiu No. 20. (internat LTM.) licitația 2-a în ziua de 29 Martie 1938.

4. 19 Martie 1938 ora 12^{1/2} Imobil Str. Unirii 70 (internat gimn. de fete) licit. 2-a în ziua de 31 Martie 1938.

5. 28 Martie 1938 ora 12. locuința în curtea imob. din P. Reg. Ferdinand No. 7. licit. 2-a în ziua de 9 Apr. 1938.

6. 28 Martie 1938 ora 12^{1/2} locuința parter a imob. din p. Regele Ferdinand No. 7. licit. 2-a la 9 Apr. 1938.

7. 30 Martie 1938 ora 11^{1/2} imob. parter Str. Regele Ferdinand No. 1 (restaurant), licitația 2-a în 11 Aprilie 1938.

8. 30 Martie 1938 ora 12. teren în fața imob. Str. m. Viteazul 3—5, pt. pompă benzină. licit 2-a în 11 Aprilie 1938.

9. 30 Martie 1938. ora 12^{1/2} locuința din Str. Unirii No. 42. (locuință) a 2-a licitație în ziua de 11 Apr. 1938.

10. 1 Aprilie 1938 ora 11. parter din imob. P. Regele Ferdinand 1 (frizeria) licitația 2-a în ziua de 11 Aprilie 1938.

Ofertanții vor depune odată cu ofertele și o garanție de 5% a prețului oferit pe 3 ani, (timpul închirierii).

În cazul că o licitație rămâne fără rezultat, se va ține o nouă licitație pentru acelaș imobil în ziua indicată mai sus la ora și locul fixat pentru licitația I-a.

Informațiuni și condițiuni de licitație se pot primi la Primăria Aiud, în timpul orelor de serviciu.

Aiud la 7 Februarie 1938.

Preș. Com. Interimarare.
Prot. POP

Secretar:
GLIGOR

DELA PORTĂRELUL DELEGAT DIN AIUD

No. 63/1938.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel prin aceasta publică că în baza deciziunii No. G. 1454/1933 a Judecătoriei rurale Ocna-Mureșului în favorul următorului Savaert Fo'o Artikel București reprezentat prin avocatul Dr. Gregoriu Gherman pentru încasarea creanței de 16.409 Lei și accesorii se fixează termen de licitație pe ziua de 3 luna Martie anul 1938 orele 12 a. m. la fața locului la domiciliul urmăritului, unde se vor vinde prin licitație judiciară mobile de casă cu prețul de strigare de Lei 10.550. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Aiud, la 1 Februarie 1938.

Pentru conf.
M. Presecan.

ss. M. Czako
portărel.

CASA din strada Mihai Viteazul Nr. 18. este de vânzare. Informațiuni în biroul dl. Dr. Emil Pop, avocat.

Incercați și o să vă convingeți
că numai la bodega

ONAC

veți găsi cele mai bune și ieftine vinuri, zilnic mezeluri proaspete de Sibiu și tot felul de aperitive, bere proaspătă etc.

Pâine, franzete și cornuri de prima calitate, coapte în brutăria proprie
Nu uitați, faceți încercare.

Bodega și brutăria

ONAC

Piața Reg. Ferdinand No. 6

Numai și numai
la „Mărgineanu”

se servesc cele mai bune brânzeturi, mezeluri, unt, etc. precum și tot felul de beuturi spirituale.

Zilnic bere proaspătă!

Dacă vrei o gustare bună, numai

la **«Mărgineanu»**

Str. Mihai Viteazul No. 16.

APARATE DE RADIO:

PHILIPS,

MINERVA,

STANDARD,

ZERDIK

TELEFUNKEN,

în rate lunare dela **350 lei**

la

AUTO-RADIO
BUCUR